

TMA NEPOHLTÍ SVĚTLO - (Jan 1, 1-18)

18. 9. 2022

Písně: 639; 282; 320; 422

Existuje kurz „Série 2:7“ s jedním z úkolů, svědectví víry na jednu tramvajovou zastávku, což je cca 4 minuty. Není to tak jednoduché. Nejdelší svědectví samozřejmě připravil farář.

Jak je pro nás těžké upřesnit své myšlenky, jak těžké je něco vyjádřit v několika větách a zahrnout celý význam výpovědi. Dlouhé proslovy jsou mnohem jednodušší. Tím se dostávám k obdivu k evangelisty Jana, který celek zahrnul do osmnácti veršů. Poselství evangelia, celá novozákonní teologie. Zdá se, že prolog Janova evangelia je jeden z nejdůležitějších textů Bible. Osmnáct veršů obsahuje v kostce celé evangelium, zbytek je pouze rozšířením tohoto krásného textu. Mimochodem, stojí za to se učit na zpaměť. Tento text ukazuje stvoření světa, podstatu poslání, krásným, dalo by se říci poetickým působení proroku, záchrana a zrození církve. Ukazuje nám pravdu o Božím zájmu o nás a o zaslíbení věčnosti.

Na počátku

Dvě knihy Bible začínají podobně. V knize Genesis čteme: „Na počátku Bůh stvořil nebe a zemi“ (Genesis 1:1), Jan říká: „Na počátku bylo Slovo, a to Slovo bylo u Boha, a to Slovo bylo Bůh“ (Jan 1:1). Oba pojmy nás přivádějí do stejného období, do stejného okamžiku dějin. Ukazují výchozí bod, prvek, který je počátkem času a dějin. Obrazně řečeno je něco na levé straně, ten pravý je zbytek. Oddělení těchto dvou realit je věčnost a smrtelnost. Na levé straně máme Boha, Ducha svatého (zmíněného v knize Genesis) a Slovo, které se stává počátkem všeho. Bez ohledu na to, jak moc bychom chtěli svůj bod posunout, „Na počátku“ bude vždy nalevo Bůh, Duch a Slovo a vše ostatní napravo. Posunutím našeho bodu do nekonečna je rozdělení vždy stejné, s Bohem, Duchem a Slovem vlevo.

„Na začátku“ je nesmírně důležitý výrok Jana. Slovo, z řeckého „Logos“ je od počátku, od vždy, a od tohoto slova vše začíná. Tady máme obraz Trojice, i když samotný koncept vznikl mnohem později, v době psaní evangelia Jana, byl přesvědčen o věčné existenci Ježíše, o jeho božství, o jeho věčné existenci Boha – Otce a Ducha svatého.

Slovo – který je Bůh.

Již v první knize Bible čteme o mocném stvořitelském Božím slově, když se v první den stvoření píše: „A Bůh řekl: Budiž světlo. A bylo světlo“ (Gn.1:1). Později, ještě několikrát, byla podle tohoto vzorce vytvořena další Boží díla.

Boží slovo má tvořivou, volací sílu, je efektivní a radikálně mění stávající realitu. Toto Boží slovo zasáhlo Izrael skrze věky ústy proroků. Byli to oni, kdo z Boží moci hlásali události, které se musely stát. Člověk se snažil ignorovat toto Boží slovo, ale vždy prohrával a vždy selže, nelze odporovat Božímu slovu. Síla Božího slova mění a buduje prostředí, ve kterém má člověk žít. Právě toto Boží slovo, adresované Izraeli a světu proroky, dalo lidem naději a uvedlo je do stavu očekávání naplnění tohoto zaslíbení. Když nad Betlémem v noci zazářila hvězda, Boží zaslíbení nabralo rozměr malého dítěte jménem Ježíš. Toto slovo v osobě Ježíše dostalo skutečný rozměr osoby, dříve to bylo pouze určitý koncept, určitá duchovní realita, ne zcela definovaná, ačkoli to bylo předvídáno v prorockém poselství Starého zákona. Je to Bůh od narození v Betlémě slovo se stává Ježíšem Mesiášem, nabývá skutečného rozměru osoby Boží. Celý Starý zákon začíná tímto vyřčeným stvořitelem slovem Božím, přebírá formuli prorockého Slova vyřčeného proroky a realizuje se v aktu o vtělení Ježíše narozeného v judském Betlémě. Celý Starý zákon probíhá důsledně Ježíši Slovo, které přichází na svět. Toto Slovo Ježíš je Bůh uvádí v prvním verši. Ne bez Ježíše nic, co vzniklo, nemohlo vzniknout. Slovo „vše“ ukazuje míru zásahu Slova – Ježíše do světa. Tento stvořitelský čin klade rovnítko mezi Ježíše a Boha Otce, činí z nich jednoho Boha ve třech osobách, protože o chvíli později autoři Nového zákona objevují božskost a osobnost Ducha svatého.

Pravé světlo a Jan

Tento život, přítomný a přicházející skrze Ježíšovo slovo, rozděluje prostor na dvě reality, světlou a temnou. Stejně jako slunce a měsíc rozdělují den na noc, tak jej rozděluje i Ježíš duchovní realita ve dvou dimenzích, světlé a temné. V tomto boji mezi Bohem a silou temnoty Ježíš se stává důležitým prvkem vítězství. Evangelista ukazuje tři významy světla:

- Ježíš Světlo, který přichází na svět, musí být úspěšný a nemůže být poražen
- Ježíš světlo – je pro nás věčný život
- Ježíš je ten, kdo se pustí do boje proti silám temnoty a vyhraje

Ježíš se narodil v Betlémě, přichází do světa ponořeného do temnoty. Ježíš přichází do nepřátelského prostředí. Akt záchrany, smrti a vzkříšení v Janově evangeliu jsou vrcholem tohoto zápasu, jsou také vítězstvím světla nad temnotou. Ježíšovo světlo je nadějí pro zástupy, které žijí v temnotě. Skrze Ježíše, každý máme možnost "přejít na druhou stranu barikády". Již ve třetí kapitole evangelia Jan říká, jak se to může stát. Důležitým výrokiem

jsou slova z 9. verše: „Pravé světlo, které osvětluje každou lidskou bytost přicházející na svět. Je to Boží osvícení, neomezuje se na skupinu, na jeden národ, na ty nejvýznačnější, na zvláště „dokonalých“, ale je zaměřena na každého člověka. Potom apoštol Pavel řekne: „Je to dobrá a milá věc před Bohem, naším Spasitelem, který chce, aby všichni lidé byli spaseni a poznali pravdu“ (1 Tim 2,3-4)

Ježíš – Bůh, před ním síly temnoty nemají šanci, musí ustoupit. Boží moc je větší než moc temnoty. Předzvěstí příchodu Ježíše, naplnění Božího zaslíbení je Jan Křtitel, nesmírně důležitá postava v zákonitosti Božího zjevení. Proroci dali zaslíbení Mesiášova příchodu a narození, a Jan byl ten, kdo to vyhlásil. Klíčová je zde Boží kontinuita, Bůh nezačíná něco nového, ale provádí něco, co již bylo vykonáno. Jan se stává hlasatelem nové duchovní reality. Účelem Janovy mise bylo poukázat na světlo. Jan je nám hlasatelem, který zůstává ve stínu toho, koho kázal. Můžeme se od něj podobnému postoji učit, aby to byl Ježíš, kdo byl vyzdvižen, my zůstali vždy ve stínu.

Přišel do svého vlastního

Majitel přichází na svůj pozemek a ti, kteří by ho měli vítat, ho nadšeně odmítají. Světlo, které přichází do temnoty, bylo odmítnuto. Na druhou stranu, svobodný člověk žijící v temnotě nebyl schopen udělat správnou volbu. Je to podobná situace lidí uvězněných v dolech, kteří se po vynoření na povrch jejich oči jsou zakryté, protože po mnoha dnech ve tmě nevidí světlo. Zde je připomenuto podobenství o nájemnících vinice, kteří si mysleli, že můžete vzít Boha z jeho dědictví. Takové úsilí bylo zbytečné, protože Bůh je větší a silnější a svůj plán může vždy uskutečnit. Jak si pamatujeme, hrdinové tohoto podobenství byli potrestáni Bohem a Bůh se stejně zmocnil dotyčné vinice. Současný člověk také zdá se, že může ignorovat Boha, že může odmítnout světlo, které přišlo na svět, to je však iluzorní naděje. Verš 11 nepochybně odkazuje na historii Izraele. Bůh si je vyvolil a určil je za svůj lid. Jako jediní znali Boha, věděli o něm všechno a oficiálně čekali na splnění jeho slibu. Právě oni se stali největšími nepřáteli evangelia, byli první, kdo se postavil proti Ježíšovi a jeho vůli. První pronásledování křesťanů bylo od nich. "Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijalo" - To dává podnět k zamyšlení, mělo by nás to také pozastavit. Položme si otázku, kdyby Ježíš přišel dnes, byl by přijat? Nebo by Ježíš, jak napsal Jan ve Zjevení, zůstal za dveřmi Církve? (Zjev. 3:20) Izrael odmítl Ježíše, ale ne všichni to udělali. Z Izraele vzešli ti, kteří přijali Slovo, kteří se stali Božími dětmi. Klíčovým tématem je zde narození

z Boha. Bez tohoto narození není možné vstoupit do království Božího. Ti, kteří se narodili tímto způsobem, měli výsadu stát se dětmi Božími, stali se součástí velké Boží rodiny.

Slovo se stalo tělem

Jan ve svém evangeliu vidí skutečnou proměnu Loga – Slova v tělesnou osobu, skutečně žijící mezi námi, skutečně realizující své poslání v hmotném světě, ve kterém žijeme i my. Tady Pán se stává služebníkem, Bůh se stává člověkem. Tuto velkou záhadu asi nikdy nepochopíme, ztělesnění. Tato doba Ježíšova narození je jedinečná a výjimečná v dějinách světa, je jedinečná, zároveň úžasná. Jak čteme ve verši 15, tento den byl předpovězen proroky a vyhlášen od samotného Jana Křtitele. Věčné Slovo se stává člověkem. Sám Jan si byl vědom Ježíšovo božství, když řekl „byl přede mnou, protože byl dříve než já“. Zákon přišel skrze Mojžíše a naznačoval potřebu milosti a pravdy. Pravda a milost se staly zjevením pouze v Ježíši, v jeho příchodu na tento svět. Zde máme vzdálenou ozvěnu výroku apoštola Pavla, že spasení je z milosti vírou, ne skutky zákona (Ef 2:8-10). Poslední verš prologu Janova evangelia vysvětluje a doplňuje první verš. "Jednorozený Bůh, který je v lůnu Otce, ho zjevil" - Ježíšovo božství. Co znamená slovo jednorozený? Za prvé nám ukazuje, že tato událost je jednou ze zákonitostí. Ježíš je zde výjimkou, jediným takovým případem. Za druhé, tento text nám neukazuje ani tak na začátek Ježíše, jako spíše na jeho povahu. Ježíš není stvořen, ale se rodí. Je třeba mít na paměti, že člověk vždy rodí člověka, pes vždy psa, slon vždy slona – nemůže to být jinak. Bůh Otec může zplodit pouze Ježíše Boha. Je stejné povahy jako Otec, má stejné vlastnosti, jaké má jeho Otec. Není to tedy první dílo, ale je věčný Bůh, stvořitelské Slovo Boží. Když to shrnu, stojí za to si připomenout:

- Ježíš je věčný Bůh, svou povahou rovný svému Otci, vy spoluvytváříte svět.
 - Ježíš je světlem tohoto světa, jen v něm lze najít cestu k cíli
 - Vstup do tohoto světla je možný pouze aktem nového zrození, hlubokou vnitřní proměnou, může nastat pouze prostřednictvím záchranné milosti.
- Poslední otázkou, kterou si každý z nás musí položit, zda jsme ve světle, o kterém nám Jan říká? Pokud ne, dnes nás Bůh volá a volá do svého zástupu, využijme pozvání.